

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نباشد تن من مباد / بدین بوم و بر زنده یک تن مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم / از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Political

سیاسی

برگرفته از: پاورقی اوراق مارکسیستی/ چشم‌انداز: ۵ سناریو*

نویسنده: تونی وود

برگردان: تارنگاشت عدالت

۲۳ سپتمبر ۲۰۲۲

یک جنگ اجتناب‌پذیر، که جهان را تغییر خواهد داد

باید منتظر شد که چگونه جنگ ادامه خواهد یافت.

سناریوی اول: بدخیم‌ترین حالت ممکن که یک جنگ گسترده بین کشورهای عضو ناتو و روسیه است، هنوز رخ نداده، ولی هرچه جنگ بیشتر به درازا بینجامد، احتمال تشدید وخامت با پیامدهای فاجعه‌بار آن بیشتر خواهد شد. ادعاهای سنیزم‌جویانه بایند در اواخر ماه مارچ در سفری به پولند مبنی بر این‌که «پوتین نمی‌تواند بر سر قدرت بماند»، امکان تحقق چنین نتیجه‌ای را بیشتر کرده است. تغییر رژیم در روسیه که توسط جنگ اقتصادی هماهنگ‌شده و در ابعاد خود، بی‌سابقه غرب، بروشنی به نمایش گذاشته شده اکنون به صراحت، هرچند غیر رسمی ولی به عنوان هدف غائی سیاست‌های ایالات متحده آمریکا فرموله شده است.

سناریوی دوم می‌تواند شکست نظامی روسیه باشد، در حالی‌که مخلوطی از تحریم‌ها و تحویل سلاح از اتحادیه اروپا و آمریکا کمک خواهد کرد که پیشروی روسیه نه تنها متوقف گردد، بلکه بدون امضای قرارداد صلح، عقب نشینی به این کشور تحمیل شود. این سناریو به خودی خود غیر محتمل است، تنها عظمت نظامی روسیه نشان می‌دهد که در صورت وجود عزم سیاسی، این کشور خواهد توانست کماکان به جنگ ادامه دهد و برای اوکراین بدون رسیدن به قرارداد صلح چنین وضعیتی تنها به معنای یک مهلت گذرا خواهد بود.

سناریوی سوم که برای اوکراین فاجعه‌بار خواهد بود ادامه مناقشه برای مدتی نامحدود است که در آن صورت ارتش روسیه که از نیروهای نظامی اوکراین، هرچند که مدام از طرف ایالات متحده و اتحادیه اروپا با سلاح مجهز می‌گردد،

به مراتب قوی‌تر است، در مقابل آن قرار خواهد داشت. نتیجه این خواهد بود که اوکراین به صحنه جنگ بی‌رحمانه نیابتی تبدیل خواهد شد، به این صورت که کمک‌های ایالات متحده و همپیمانانش هرچند مانع نیروی مخرب سلاح‌های روسی خواهد شد ولی آنها را خنثی نخواهد کرد. دولت‌های غربی در حال حاضر خود را روی این گزینه متمرکز کرده‌اند و نتایج آن نگرانی‌های ظاهری در مورد رفاه و آسایش مردم اوکراین را به استهزاء می‌کشد. روز ۲۸ فبروری خانم هیلری کلینتن در مقابل رسانه خبری MSNBC افغانستان دهه ۱۹۸۰ را «مدلی مطرح» نامید، «هرچند که شباهت‌ها آنقدر زیاد نیست که بتوان به آن اتکاء کرد». نمونه سوریه در حال حاضر ظاهراً کمتر هولناک نیست.

چهارمین سناریو که کمتر بدبینانه است، امضای سریع قرارداد صلح می‌باشد. اواسط ماه مارچ در صحبت‌ها بین هیأت نمایندگی روسیه و اوکراین درخواست‌های نوینی از طرف روسیه مطرح شد: بی‌طرفی اوکراین، به رسمیت‌شناختن حق حاکمیت روسیه بر شبه جزیره کریمه، استقلال ایالات دونتسک و لوہانسک. در پایان ماه مارچ هیأت نمایندگی اوکراین طرح ۱۰ ماده‌ای خود را ارائه کرد و در آن پیشنهاد کرد، مشروط بر رفتارندوم عمومی، اوکراین غیرمتعهد و عاری از سلاح‌های اتمی گردد و امنیتش توسط کنسرسیومی متشکل از کشورهای دیگر تضمین شود. در مورد جزیره کریمه بحث و مذاکره در مذاکرات جداگانه دوجانبه صورت گیرد. در این طرح ۱۰ ماده‌ای مسأله دونباس اصلاً مطرح نشده بود. حال شکل این قرارداد صلح احتمالی به هر صورت هم که باشد، با وجود همه ادعاهای واشنگتن و همپیمانانش، ظاهراً این وحدت نظر موجود است که عدم عضویت اوکراین در پیمان نظامی ناتو باید تضمین شود. نظر به این واقعیت که اوکراین برای عضویت احتمالی در ناتو چقدر کم مورد حمایت قرار گرفت و تا چه حد خود ناتو کمک کرد که این مناقشه اساساً ممکن شود، می‌تواند مردم اوکراین را بر آن دارد که شرط فوق را بپذیرند. ولی از آنجا که پیشروی نیروهای نظامی روسیه ظاهراً متوقف شده و سلاح‌های امریکائی و اروپائی کماکان در اختیار اوکراین قرار می‌گیرد، ممکن است که انگیزه دولت اوکراین برای کسب توافق زیر فشار اسلحه روز به روز کمتر شود، به ویژه که حامیان این کشور همواره این‌گونه تلقین می‌کنند که روسیه نهایتاً مجبور به عقب‌نشینی خواهد شد. اگر پس از اعمال شنیعی که در اوایل اپریل در بوخا آشکار شد (هرچند که درخواست روسیه برای انجام تحقیقات جهت کشف حقیقت توسط یک هیأت بی‌طرف تاکنون بی‌جواب مانده. م.)، اعمال شنیع دیگری نیز آفای گردد، در آن صورت استدلال اخلاقی برای مذاکرات صلح با روسیه کمتر متقاعد کننده خواهد بود.

سناریوی پنجم که می‌تواند وضعیتی بین دو سناریو نامبرده آخر باشد، این است که وضعیت پات نظامی به قرارداد صلح نیجامد، بلکه آتش‌بس نظامی را به دنبال داشته باشد. در آن صورت از یک طرف نیروهای اشغالگر روس در پایان به اندازه کافی سرزمینی را در کنترل خود خواهند داشت تا عملاً تقسیم کشور را تحمیل کنند در حالی که در سوی دیگر نیروهای نظامی اوکراین با کمک نیروهای ناتو در پس خط جبهه‌ای قرار خواهند داشت که می‌تواند صدها کیلومتر طول آن باشد. جهت‌گیری نوینی که روسیه در اواخر مارچ سال جاری در زمینه نظامی در دونباس آغاز کرد سیگنال روشنی برای تحقق چنین امکانی است. این نسخه، خط آتش بس به مراتب بزرگتری از خط آتش بس بین جمهوری‌های کوریای شمالی و جنوبی است و به معنای نظامی شدن دایمی نه تنها دو کشور هم مرز بلکه بخش‌های گسترده‌ای از اروپا خواهد بود.

* - مقاله حاضر بخش آخر نوشته تونی وود است که در پاورقی اوراق مارکسیستی شماره ۵ سال ۲۰۲۲ انتشار یافته و تارنگاشت عدالت آن را ترجمه و در اختیار علاقه‌مندان قرار می‌دهد.